

Oamenii Moldovei mele

ALEXANDRU IOAN CUZA

Chișinău 2020

„Unirea e singura stare politică ce putea să asigure viitorul nostru și să ne permită a da țării organizarea ce o aștepta de atât de mult timp”.

(Alexandru Ioan Cuza)

Eminent om de stat, militant neobosit al luptei pentru făurirea statului național român modern, inițiator a numeroase reforme sociale cu un profund caracter progresist, Alexandru Ioan Cuza se înscrie printre personalitățile de primă mărime din țara noastră.

S-a născut la 20 martie 1820, la Bârlad. Descendent al unei familii de înalți dregători ai țării, își petrece cea mai mare parte a copilăriei pe moșia tatălui său, la Bârboși (ținutul Galați).

Studiază la pensionul ofițerului francez Victor Cuenim din Iași, unde îi are colegi pe Vasile Alecsandri și Mihail Kogălniceanu, de care-l va lega, mai târziu, nu numai o statornică prietenie, ci și comunitatea ideilor revoluționare puse în slujba propășirii patriei, apoi la Paris, unde obține bacalaureatul în litere (1835).

A studiat la Facultatea de Drept (1835-1840) a Academiei Mihăilene din Iași. A făcut parte din Armata Moldovei cu gradul de cadet (1839-1840).

Președinte al Judecătoriei Covurlui (1842-1845), agă (1843). Participant la Revoluția din 1848 în Moldova, după înfrângerea căreia a fost nevoit să emigreze. Revenit în țară, a reluat funcția de președinte al Județului Covurlui. Apoi a fost director al Departamentului Treburilor din Lăuntru (1851).

În perioada 1851-1854, fiind fără funcții, călătorește în Austria, Franța, Italia și Cehia. Pentru a treia oară a redevenit președintele Judecătoriei Galați (1854- 1856), apoi pârcaș al ținutului Covurlui (1857).

Imediat după reintegrarea sa în armată ca sublocotenent, a fost înaintat la gradul de maior (1857), apoi de colonel (1858) și de ajutor de hatman în armata moldovenească. În același an a devenit caimacan și vicepreședinte al Adunării Elective.

Militant convins pentru unirea Moldovei și a Țării Românești, a fost ales domnitor al Moldovei la 5 ianuarie 1859. Prin alegerea sa la 24 ianuarie, la București, ca domnitor al Țării Românești, s-a efectuat pasul decisiv pentru unirea celor două principate.

A promovat o politică externă îndreptată spre recunoașterea internațională a tânărului stat. În colaborare cu Mihail Kogălniceanu, a inițiat un program de reforme economice și sociale menite să conducă la modernizarea societății.

Împotriva rezistenței viguroase a opoziției conservatoare, a reușit impunerea unor măsuri radicale, precum desființarea clăcii și împrumutarea (parțială) a țăranilor, adoptarea unei constituții, secularizarea averilor mănăstirești, introducerea învățământului general obligatoriu, introducerea unui sistem metric modern.

În plan cultural, numele său rămâne legat de introducerea grafiei latine și de înființarea universităților din Iași și București.

Acuzat de tendințe dictatoriale, a fost îndepărtat de la putere printr-o lovitură de stat (11 februarie 1866) și exilat, locuind majoritatea timpului la Paris, Viena și Wiesbaden.

A încercat să revină în țară ca persoană privată, dar cererile lui repetate s-au lovit de refuzul domnitorului Carol I.

Ultimele sale cuvinte, înainte de a lua drumul exilului, le-a rostit pentru progresul și prosperitatea României: „Să dea Dumnezeu să-i meargă țării mai bine fără mine, decât cu mine... Să trăiască România!”

Cel mai bun sfetnic, Mihail Kogălniceanu, avea să declare: „Nu greșelile, ci faptele mari ale lui Cuza Vodă aduseră a lui detronare”.

A decedat la 15 mai 1873 la Heidelberg, Germania, la vârsta de 53 de ani. Adus în țară, a fost înhumat la castelul familiei de la Ruginoasa, conform dorinței sale, în prezența a mii de români veniți din toate colțurile țării să-și ia un ultim rămas bun de la fostul domnitor. După Primul Război Mondial a fost reînhumat la biserica Trei Ierarhi din Iași.

Luptător neobosit pentru înfăptuirea României moderne, Alexandru Ioan Cuza se înscrie în rândul marilor figuri istorice cinstitute și respectate de poporul român, recunoscător faptelor mari cu care s-au impus mulți dintre înaintașii noștri.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Referințe critice

Bogdan, Dan. Crepusculul la Heidelberg: (Alexandru Ioan Cuza și Transilvania) / Dan Bogdan. – Cluj: Viitorul Românesc, 1995. – 119 p.

Bostan, Constantin. Cuza Vodă și făcliile Unirii / Constantin Bostan; il.: Vasile Olac. – Iași: Doxologia, 2015. – 136 p.

Documente privind domnia lui Alexandru Ioan Cuza. – București: Ed. Academiei Române, 1989. – 348 p.

Giurescu, Constantin. Viața și opera lui Cuza Vodă / Constantin Giurescu. – Ed. a 2-a rev. și ad. – Ch.: Universitas, 1992. – 508 p.

Ichim, Aurica. Alexandru Ioan Cuza: demnitate publică și repere familiale: st. istoric / Aurica Ichim, Ina Chirilă; trad. în lb. engl.: Alexandra Corina Brutaru. – București: DAR Development, 2017. – 192 p.: fot.

Ivănescu, Dumitru. Alexandru Ioan Cuza în conștiința posterității: st. istoric / Dumitru Ivănescu; cop.: Vasilian Doboș. – Iași: Junimea, 2001. – 312 p.

Manolache, Constantin. Alexandru Ioan Cuza în memoria contemporanilor săi: st. istoric / Constantin Manolache. – Ploiești: Libertas. – 2012. – 132 p.

Vîtcu, Dumitru. Alexandru Ioan Cuza – abdicare și exil: st. istoric / Dumitru Vîtcu, Cătălin Turliuc, Emanuel Mihalache [et al.]; trad.: Mălina Andreea Vasiliuță, Alexandra Brutaru. – București: DARK Publishing, 2019. – 310 p.: fot.

Referințe

Alegându-te pre tine Domn în țara noastră, noi am vrut să arătăm lumii aceea ce toată țara dorește: la legi noi, om nou. O, Doamne! Mare și frumoasă îți este misiunea! Constituția din august însemnează o epocă nouă și Măria Ta ești chemat să o deschizi.

Fii dar omul epocii, fă ca legea să înlocuiască arbitrarul, fă ca legea să fie tare, iar Tu, Măria Ta, ca Domn, fii bun și blând, fii bun mai ales pentru aceia pentru care mai toți Domnii trecuți au fost nepăsători sau răi. (...)

Fă, dar, ca Domnia Ta să fie cu totul de pace și de dreptate; împacă patimile și urile dintre noi și reintrodu în mijlocul nostru strămoșeasca frăție.

Mihail Kogălniceanu

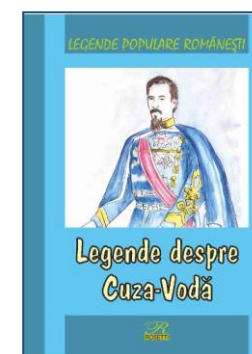
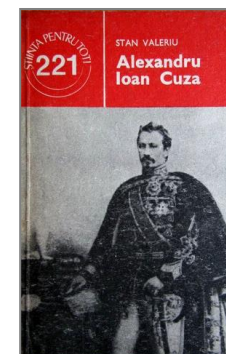
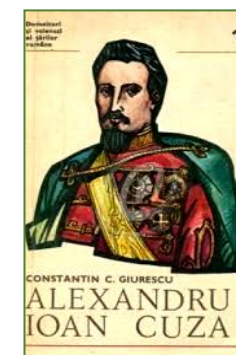
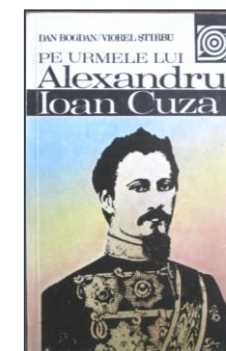
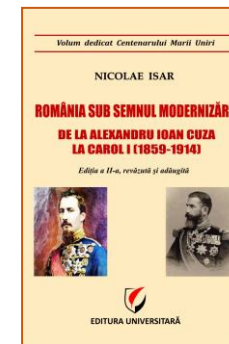
Colonelul Cuza are una dintre calitățile cele mai rare și, în consecință, cele mai prețioase – sinceritatea. Am găsit la el, de asemenea, bunul simț și modestia. Ar fi omul pe care îl cere situația sa nouă... un om cinstit, plin de dragoste pentru țara sa, foarte hotărât să pună în practică Unirea și ideile sale de reformă și de progres.

Beclard, Consulul francez la București, 1859

Era un om cu înalte însușiri, hotărât, gata de jertfă, lipsit de patima banului, ceea ce îl ridica însă mai presus de cei mai mulți contemporani ai săi era popularitatea sa, iubirea sa pentru cei mulți și săraci și lipsa de orice dispreț și măreție în legătura cu dânsii.

Aceasta a făcut ca Alexandru Ioan Cuza să fie iubit de mulțime încă de la început. Era un semn bun: parcă se prevedea că noul stăpânitor al ambelor principate, îndeplinătorul Unirii, va fi, în același timp, și dezrobotorul țaranilor.

Nicolae Iorga

Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Eugenia Bejan